

Ansökan om LONA-projekt 2021

Förslag till beslut

1. Ansökan om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt (LONA) godkänns.
2. Kommunens medfinansiering av projekten i ansökan ska ske med medel inom ramen för nämndens drift- och investeringsbudget.

Ärende

Kontorets förslag innebär att en ansökan om statliga medel till fyra naturvårdsprojekt lämnas till länsstyrelsen. Projekten har sin utgångspunkt i kommunens naturvårdsprogram. Utöver dessa projekt som kommunen initierat, kan externa aktörer såsom föreningar söka LONA-medel. Medel för sådana projekt betalas via kommunen. Därför kan enstaka externt drivna projekt tillkomma till kommunens samlade ansökan, som skall vara länsstyrelsen tillhanda senast 2020-12-01. Projekten beräknas pågå från 2021-04-01 till 2023-12-31.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

I ansökan ingår följande projekt:

1. Revidering av Linköpings kommuns naturvårdsprogram

Linköpings naturvårdsprogram består av tre delar – en programdel med målområden och strategier, en handlingsplan med åtgärder, samt en objektsdel. I objektsdelen finns värdefulla naturområden i hela kommunen registrerade i en naturdatabas, för närvarande omkring 2000 objekt. Objektsdelens redovisning av värdefulla naturområden är naturvårdens mest nyttjade och konkreta verktyg för en långsiktigt hållbar utveckling och används i princip dagligen som ett betydelsefullt kunskapsunderlag av alla berörda parter i den fysiska planeringen och vid genomförandet av olika exploaterings- och utvecklingsprojekt. Den är samtidigt en uppskattad kunskapskälla för allmänheten. Naturvårdsprogrammet har funnits sedan 2003 och behöver uppdateras regelbundet. I detta projekt ska programdelen, antagen av

kommunfullmäktige 2018, aktualitetsförklaras och eventuellt revideras och handlingsplanen, antagen av samhällsbyggnadsnämnden 2018, ska utvärderas och revideras. Den största delen av projektet utgörs av en uppdatering av objektsdelen och den genomförs vart tionde år.

Uppdateringen innebär bland annat inventering av ett stort antal värdefulla naturområden med hjälp av både interna och externa resurser. Strategier och handlingsplan med åtgärder pekar ut den långsiktiga inriktningen på kommunens naturvårdsarbete, vilken stadfästas i det årliga budgetarbetet.

Projektid: 2021-04-01 till 2023-06-30

Total kostnad: 2 700 000 kr

Medfinansiering från SBN: 2021: 605 000 kr, 2022: 640 000 kr, och 2023: 105 000 kr

Extern medfinansiering: -

Sökt statligt bidrag: 1 350 000 kr

2. Pollinering längs Tinnerbäcken

I gällande översiktsplan för staden och pågående utvecklingsplan för ytterstaden pekas ett antal gröna stråk ut. Stråken är viktiga som grön infrastruktur för växter och djur, leverantörer av ekosystemtjänster och som rekreationsstråk för stadens invånare och besökare. I översiktsplanerna sägs att grönstråkens kvalité behöver stärkas så att de över tid kan leverera dessa tjänster och funktioner i den växande staden. En av stadens viktigaste gröna länkar är det sammanhängande grönområdet som löper från Tinnerö eklandskap (ett av landets artrikaste områden för vilda pollinatörer) längs Tinnerbäcken ända in i centrala Linköping. Detta projekt är en del av genomförandet av åtgärd N53 ”Genomföra åtgärder för biologisk mångfald på parkmark” i Linköpings kommuns handlingsplan för naturvården. Exempel på åtgärder som ska genomföras är plantering av i eklandskapets naturligt förekommande blommande småträd och buskar, anläggande av pollenstationer, bibäddar, bihotell, faunadepå, eller likvärdiga insatser. Denna gröna länk är också mycket välbesökt vilket ger goda förutsättningar för pedagogisk naturinformation och skyltar planeras att uppföras på flera platser.

Projektid: 2021-04-01 till 2023-12-31

Total kostnad: 331 200 kr

Medfinansiering från SBN: 2021 50 600 kr, 2022: 65 000 kr och 2023: 50 000 kr

Extern medfinansiering: -

Sökt statligt bidrag: 165 600 kr

3. Skogsbete – Förutsättningar för återupptaget bete

Betespräglade skogar har uppmärksammats allt mer under 2000-talet. Ett traditionellt brukande genom plockhuggning och bete gynnar artrikedomen i skogen. Skogsbete har fram till 1800-talet varit det rådande bruket inom djurhållningen och i mindre omfattning har skogsbete funnits kvar in i våra dagar. Ett bra exempel på biologiska mångfald är svampar som bildar mykorrhiza med träd. Inte minst i kalkbarrskogar finns ett flertal rödlistade mykorrhizasvampar. Den artrikaste och mest skyddsvärda svampfloran återfinns i områden som under mycket lång tid varit kontinuerligt trädbevuxna. Projektets syfte är att utreda möjligheterna att öka antalet betade skogsområden i kommunen. Linköpings kommun har tidigare låtit eftersöka och inventera kalkbarrskogar och andra örtrika skogar i kommunen. Den fortsatta utredningen innebär att förutsättningarna för återupptaget eller förbättrat skogsbete utreds, med fokus på de områden som har högst naturvärden. En viktig del i utredningen är att kontakta markägare för att informera om naturvärdena och för att undersöka intresset för skogsbete.

Projektid: 2021-04-01 till 2023-12-31

Total kostnad: 200 000 kr

Medfinansiering från SBN: 2021 40 000 kr, 2022 40 000 kr och 2023 20 000 kr.

Extern medfinansiering: 0 tkr

Sökt statligt bidrag: 100 000 kr

4. Sandmarker

Sandmiljöer har stor betydelse för landskapets biologiska mångfald. Biotopen hyser specialiserade arter som är beroende av öppen solbelyst sand, däribland ett flertal vildbin och rovkastor. Linköpings kommun har låtit inventera sandmiljöer inom hela kommunen. De värdefullaste sandmiljöerna har infogats i Naturvårdsprogrammet. I samband med inventeringen konstaterades att många områden var i behov av restaurering för att naturvärdena ska bevaras på lång sikt. Projektets syfte är att genomföra olika restaurerande och biotopförbättrande åtgärder i tio sandmiljöer inom kommunen (åtgärd L40 i Linköpings kommuns handlingsplan för naturvården). Kommunen kommer också att informera om sandmiljöernas betydelse, om vilda pollinatörer etc i samband med åtgärderna. Åtgärderna kommer att gynna naturtypens biologiska mångfald och stärka ekosystemtjänster som pollinering. Projektet inleds med en intern analys av åtgärdsbehoven i sandmarkerna och en prioritering utifrån höga naturvärden. Under förutsättning att berörda markägare är intresserade går arbetet vidare med praktiska åtgärder som kan innefatta röjning av skuggande vegetation, skapande och underhåll av sandblottor genom schaktning eller harvning, stängsling för att kunna beta området och åtgärder som ökar mängden blommande örter och buskar.

Projektid: 2021-04-01 till 2023-12-31

Total kostnad: 500 000 kr

Medfinansiering från SBN: 2021 60 000 kr, 2022 140 000 kr och 2023 50 000 kr.

Extern medfinansiering: 0 tkr

Sökt statligt bidrag: 250 000 kr

Beslutsunderlag:

Bakgrund

Under åren 2004-2006 genomfördes en statlig programsatsning på lokala naturvårdsprojekt (LONA), beslutad av regeringen och med utgångspunkt i regeringens skrivelse "En samlad naturvårdspolitik" (2001/02:173). Satsningen var ett led i arbetet för att uppfylla de av riksdagen 16 beslutade miljömålen och med en betoning på vikten av lokal samverkan och integrering av naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. Kopplingen var också tydlig till arbetet med tätortsnära natur och tillgänglighet samt till folkhälsoarbetet. Efter några års uppehåll har det från och med 2010 i enlighet med regeringens proposition 2008/2009:214 åter varit möjligt att söka statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt. Under senare år har satsningar på våtmarker och pollinering tillkommit som en del av LONA.

LONA-satsningen har uppvisat mycket goda resultat och så gott som samtliga kommuner i landet har deltagit, många kommuner med ett stort antal projekt i egen regi eller i samverkan med lokala aktörer. Linköpings kommun har sammanlagt beviljats LONA-bidrag om ca 12,5 Mkr (plus ytterligare ca 1,0 Mkr i annan extern medfinansiering) till 53 olika projekt.

Kommunen kan söka bidrag för projekt helt i egen regi eller i samverkan med föreningar, organisationer och andra aktörer. Föreningar och organisationer kan också driva egna projekt och via kommunen få bidrag för detta. Det är kommunen som står som ansvarig för projekten och som gör en samlad ansökan till länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan bevilja upp till 50 % av respektive projekts kostnader. Till våtmarksprojekt kan upp till 90 % av projektkostnaden sökas.

Projekten ska bidra till att uppfylla ett eller flera av riksdagen fastställda miljömål med koppling till naturvård och/eller friluftsliv. Åtgärderna kan vara av typen:

- Kunskapsuppbyggnad (t ex inventeringar)
- Underlag (t ex framtagande av kommunala naturvårdsprogram)
- Områdesskydd för värdefull natur
- Vård och förvaltning av områden, naturtyper eller arter, inklusive åtgärder som främjar friluftsliv
- Restaurering av områden, naturtyper eller arters livsmiljöer
- Informationsinsatser och kunskapsspridning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har till 2021 års ansökningstillfälle utarbetat en ansökan med fyra projekt. Enstaka externt drivna projekt kan tillkomma till ansökan som skall vara länsstyrelsen tillhanda senast 2019-12-01.

Ekonomiska konsekvenser

Ansökans totala budget uppgår till 3 731,2 tkr varav 1 865,6 tkr utgör medfinansiering från samhällsbyggnadsnämnden och 1 865,6 tkr utgör sökta medel. Medfinansiering från samhällsbyggnadsnämnden fördelas mellan åren enligt följande:

- 755,6 tkr år 2021
- 885 tkr år 2022
- 225 tkr år 2023

Till samhällsbyggnadsnämndens kontanta medfinansiering används budgetmedel som nämnden anslår till drift och underhåll. En väsentlig del av genomförandet utgörs av eget arbete av tjänstepersoner inom Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och andra kontor samt anställda inom Leanlink (kommunala arbetslag etc).

Kommunala mål

Ur Alliansens mandatprogram för 2018-2022 ”Ett nytt ledarskap för Linköping” finns följande inriktning för den kommunala naturvårdsarbetet. Under rubriken ”Ett klimatsmart Linköping” står bland annat ”För alliansen har naturen ett egenvärde och människors möjlighet att ta del av den måste säkerställas. Kommunens naturvårdsarbete ska även fortsättningsvis hålla en för Sverige hög standard. Arbetet ska inriktas mot att stärka skyddet för den biologiska mångfalden”.

Jämställdhet

Projektet får anses som neutralt ur ett jämställdhetsperspektiv. Samtliga projektområden är tillgängliga för alla med hänvisning till allemansrätten.

Samråd

Ärendet har beretts av Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens kompetensgrupp för naturvård.

Uppföljning och utvärdering

Projektgenomförandet redovisas i slutrapport som ska godkännas av länsstyrelsen. Åtgärderna ska därefter förvaltas som en del av samhällsbyggnadsnämndens arbete med naturvård och följs årligen upp i bokslut och verksamhetsberättelse.

Stadsmiljökontoret

Jonas Sjölin